

Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis

Studia ad Bibliothecarum Scientiam Pertinentia VIII (2010)

„Historycy polscy i historia wojskowości w kraju i na obczyźnie po wrześniu 1939 roku”. Międzynarodowa Konferencja Naukowa – Odolanów 4 i 5 listopada 2009 r.

W rodzinnym mieście generała Kazimierza Glabisza (1893–1981), wybitnego działacza sportowego Drugiej Rzeczypospolitej i na uchodźstwie w Wielkiej Brytanii, – Odolanowie w dniach 4 i 5 listopada 2009 r. odbyła się Międzynarodowa Konferencja Naukowa na temat: **„Historycy polscy i historia wojskowości w kraju i na obczyźnie po wrześniu 1939 roku”**. Honorowy patronat nad tą imprezą naukową objął Ryszard Kaczorowski, były Prezydent RP na uchodźstwie. Zorganizowana została przez: Instytut Józefa Piłsudskiego w Londynie, Polskie Towarzystwo Naukowe na Obczyźnie w Londynie, Stowarzyszenie „Wspólnota Polska” Oddział Lubuski, Zakład Badań nad Wojną i Pokojem Uniwersytetu Szczecińskiego, Zakład Teorii Polityki Uniwersytetu Zielonogórskiego, Instytut Humanistyczny Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Pile, Kolegium Nauk Społecznych Wyższej Szkoły Ekonomiczno-Humanistycznej w Bielsku-Białej.

Obrady odbywały się w Liceum Ogólnokształcącym im. Władysława Jagiełły w Odolanowie. Uroczystego otwarcia dokonał burmistrz Józef Wajs. W pierwszym dniu odbyły się obrady plenarne z udziałem gości z Londynu: prof. Niny Taylor-Terleckiej reprezentującej Oxford University, która zaprezentowała *Pierwszy obóz Wojska Polskiego w Cöetquidan* na podstawie materiałów archiwalnych, a właściwie powstanie pierwszego organu Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie – „Polski Walczącej”; redaktora Krzysztofa Rowińskiego, przedstawiciela Polskiego Towarzystwa Naukowego na Obczyźnie – omawiającego życie i działalność nestora polskich historyków wojskowości na obczyźnie prof. Józefa Jasnowskiego; Adam a Malhomme z Londynu, który wspominał swojego ojca, Henryka, dyplomatę II RP. Pozostałe wystąpienia dotyczyły: roli gen. K. Glabisza w pracach „Laboratorium” – specjalnej komórki przewidywań przyszłych działań wojennych (dr hab. Andrzej Wojtaszak – Uniwersytet Szczeciński); działalności ustawodawczej polskich władz państwowych na uchodźstwie po II wojnie światowej (prof. Dariusz Górecki z Uniwersytetu Łódzkiego), porównania polskich i niemieckich generałów na dzień 1 września 1939 r. (płk Eugeniusz Januła – Krakowska Akademia im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego w Krakowie); odolanowskiego rodu Glabiszów (doc. Andrzej Rożanowicz – Uniwersytet Śląski).

Pozostałe obrady odbyły się w dwóch sekcjach tematycznych. Grupa I – Historia polskiej wojskowości na uchodźstwie. Grupa II – Dzieje polskiej emigracji oraz losy kraju po klęsce wrześniowej 1939 r. Obrady I sekcji w drugim dniu poprowadziła dr hab. Jolanta Chwastyk-Kowalczyk (wygłosiła referat pt. „Problemy Polskiego Korpusu Przysposobienia i Rozmieszczenia w Wielkiej Brytanii na łamach prasy emigracyjnej” – Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy Jana Kochanowskiego w Kielcach). Zaprezentowano tu szczególnie interesujące autorkę tematy: „Publicystyka generała Kazimierza Głabisza na łamach «Orła Białego»” – dr hab. Marek Szczębiński (AWF Gorzów Wlkp.), „Czechosłowacja i stosunki polsko-czechosłowackie w publicystyce społeczno-politycznej tygodnika «Myśl Polska» w latach 1941–1945” – dr Marek Białokur (Uniwersytet Opolski), „Rola periodyków Samopomocy Marynarki Wojennej (Stowarzyszenia MW) w życiu społeczności polskich marynarzy w Wielkiej Brytanii w latach 1945–1990” – dr hab. Tadeusz Kondracki (Instytut Historii PAN). Niestety, nie dojechał ks. dr Roman Nir, który zapowiedział obiecujące wystąpienie pt. „Problematyka lotnicza na łamach «Skrzydła» (Londyn) w latach 1941–1947”.

Generalnie tematy referatów oscylowały wokół następujących problemów: badania i ich wyniki nad historią wojskowości w Polsce do września 1939 roku; wrzesień 1939 roku i jego skutki w dziejach narodu i państwa; wybrane dzieje uchodźstwa wojennego, emigracji i Polonii w latach 1939–2009; historycy polscy na obczyźnie, ich biografie i dokonania; polscy historycy wojskowości na obczyźnie oraz w kraju, ich biografie i dokonania; polscy publicyści wojskowi na obczyźnie, ich biografie i twórczość; emigracyjne wydawnictwa zwarte z zakresu historii wojskowości, periodyki wojskowe i kombatanckie, problematyka wojskowa w prasie emigracyjnej i polonijnej.

Poza wymienionymi już ośrodkami brytyjskimi, naukę polską reprezentowali historycy, politolodzy, prasoznawcy z następujących polskich uczelni publicznych i prywatnych: Uniwersytet Łódzki, Uniwersytet Śląski, Uniwersytet Opolski, Uniwersytet Szczeciński, Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy Jana Kochanowskiego w Kielcach, Katolicki Uniwersytet Lubelski, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Uniwersytet Wrocławski, Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, AWF w Gorzowie Wielkopolskim, Krakowska Akademia im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego, Akademia Pomorska, AWFIS w Gdańsku, Zakład Narodowy im. Ossolińskich we Wrocławiu, Muzeum Zamojskie, Akademia Humanistyczno-Ekonomiczna w Bydgoszczy, Wyższa Szkoła Zarządzania „Edukacja” we Wrocławiu, Wyższa Szkoła Ekonomiczno-Humanistyczna w Bielsku-Białej, Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Pile.

Międzynarodowa konferencja umożliwiła konfrontację własnych badań z dokonaniem innych o odmiennej optyce i perspektywie.

Jolanta Chwastyk-Kowalczyk